

Univerzita Hradec Králové – Pedagogická fakulta
Katedra kulturních a náboženských studií

Hodnocení bakalářské práce
Posudek oponenta práce

Jméno autora: Jiří DOLEČEK

Název práce: *O významu mariánské úcty pro duchovní život farnosti*

Vedoucí práce: Ing. Mgr. ThLic. Jiří Heblt

Oponent práce: PhDr. Radek Martinek, PhD.

Téma práce: Autor si za téma své bakalářské práce vybral poněkud široké téma mariánské úcty typické především pro katolickou církev a východní (pravoslavné, ortodoxní) církve. Kromě teologické části postihující přehledově učení (západní) církve si klade za cíl „zmapovat“ význam této úcty „pro duchovní život jednotlivce i farního společenství“, tedy studovat tuto problematiku z hlediska pastorální teologie. Nebývalé široké téma se však do značné míry stalo i pověstným „kamenem úrazu“ předkládané práce, která při své nebývalé stručnosti (cca 27 stran započítatelného textu) zůstává hodně na povrchu, málokteré dílčí téma rozvede více do hloubky. Vynikne tak kompilační charakter práce (ovšem pochopitelný pro tento typ kvalifikační práce) a (v druhé části) i autorovo explicitně devótní (zbožnostní) zanícení, které ovšem ubírá na vědeckosti charakteru předkládané kvalifikační práce.

Formální stránka práce: Práce je logicky členěna – v první (teologické) části se autor stručně zabývá předobrazy Panny Marie ve Starém zákoně, ať už předmětně symbolickými nebo personálními. Následuje vlastní shrnutí novozákonní pramenné mariologie a neméně stručné shrnutí učení u církevních otců a v mladší tradici. Tuto část ukončuje shrnutím učení magisteria v (západní) katolické tradici. Druhá část má pastoračně-teologický charakter ve vztahu k životu církevního společenství současnosti. Třetí část se věnuje formám úcty v životě farnosti a jejich významu.

V textu se příležitostně objevují nepřesné formulace (citace), např. (s. 10) „[...] církev velice záhy objevila v Marii předobrazy Starého zákona“ (sic!), spíše však má být „církev objevila ve Starém zákoně mnohé Mariiny předobrazy“. V kapitole postihující starozákonní předobrazy Panny Marie by si větší rozpracování rozhodně zasloužil útlý odstavec „Maria jako nová Eva“ a stejně tak následující část o ženách-hrdinkách Starého zákona, teprve pak měly být ostatní spirituálně-předmětné motivy (Gedeonovo roucho, Noemova archa aj.). Většina těchto obrazných přirovnání je spíše spirituálního než teologického rázu zdomácnělého v mariologii spíše až od pozdního středověku. Na místech kde se autor zmiňuje o mariánských zjeveních (např. s. 24-25) chybí zmínka o postoji církve k nim (zjevení církvi uznaná a neuznaná). Mě osobně velmi chybí kapitola o odrazu mariánské úcty během staletí do výtvarného umění (odraz mariánské úcty je zmíněn jen letmo v kapitole o rorátech v adventní době), což je samo o sobě velice široké téma, protože projevy takové úcty jsou na posvátných místech doloženy už od konce 3. století (mariánská zobrazení v katakombách) a na obrazech je možno dobře sledovat soudobé důrazy zbožnosti.

Jazyková a stylistická úroveň práce: Práce vyniká dobrou formální stránkou a textovou úpravou. Přestože se poměrně dobře čte, je dost jazykově úsporná, mnohá nosná témata jsou jen skromně načrtnuta, což je ke škodě věci, protože tak vyniká kompilační charakter práce. Díky slohové a jazykové úspornosti je tak práce svým rozsahem při spodní straně uznatelnosti rozsahu pro tento typ kvalifikační práce.

Rozsah práce: 39 s., z toho 27 započítatelných stran textu, cca 30 knižních a internetových zdrojů; papežské dokumenty by bylo vhodné vyčlenit samostatně.

Použitá literatura a citace v textu: Součástí textu je nezbytný a poměrně bohatý poznámkový aparát. Způsoby citací odpovídají tomuto stupni kvalifikační práce.

Cíl práce: Celkové hodnocení, náměty a připomínky k obhajobě: Práce byla pro mě určitým zklamáním, protože autor nebývalé široké téma práce plně nevyužil, většiny témat se jen přehledově dotknul, ale žádné z nich nerozpracoval aspoň do trochu větší hloubky, čímž ne úplně naplnil zadání práce. Přes výše uvedené výhrady však práci doporučuji k obhajobě.

Datum: 2. ledna 2023